

rum cupiditati deservunt, denuntiari quoque in Proano, & Concionibus pro Excommunicatis, & tenari ad restitutionem fructuum, acque eorumdem heredes, ex Bulla SS. Domini Nostri Papa Pii IV. per omnes dies Dominicos jubemus. Quamvis autem sicut Simoniaci vix detegi, ita Custodes illi vix late possunt, at tamen a Confessariis in foro conscientiae debet quoque volumus inquiri, & contentibus laici viris, & mulieribus se hujus Sacriligii participes esse, minime Absolutionem dari, nec ad Communionem admitti quocumque modo compertis, praeterquam in mortis articulo, nisi prius relictur pro viribus fructus perceptos pauperibus, aut fabricis Ecclesiarum, & a tanto crimine abstinuerint, atque a Sanctissimo Romano Pontifice Absolutionem obtinuerint.

Eodem crimine tenentur, & eisdem poenis subiacent omnes Patroni, sive Ecclesiastici, sive Laici, qui colore Patronatus Beneficia Ecclesiastica in servitium redeunt, dum per suppositum Clericum personam, aut ex postulatione, vel expresso cum ipso incho in Praesentatione suorum Beneficiorum, sed quocumque arte, aut quocumque modo, iura, aut fructus committunt, aut partem ipsorum in usus proprios convertunt: Alii vero sine iure Patronatus, atque etiam sine illo Titulari, aut per aliquem suppositum aliena beneficia vel occupant, eorumque iura, aut fructus depravantur: contra utroque praedicto modo procedatur, qui etiam ex Decretis Concilii Tridentini Patronatus ipso iure privati existant.

Quocumque vero Clerici tam nefanda fraudis, & usurpationis fabricatores, seu consentientes, atque alieni sacrilegi, fautores fuerint, eisdem poenis per Generalia Concilia & Decreta Pontificum subiacent, nec non quibuscumque beneficii privantur, & ad quocumque beneficia inhabiles efficiuntur, atque a divinis Ordinibus suspensi, nec in foro conscientiae possunt absolvi, aut suorum Ordinum executioni per Ordinarium resisti, nisi post integram satisfactionem, & Absolutionem praedictam. Celebrantes vero in eo statu Irregularitatem super incurant, & multiplicem damnationem, tam in praesenti quam in futuro saeculo sibi acquirunt.

Concil. Remense anno 1538. tit. De Simoniacis, & Fiduciariis, eisdem poenis contra Fiduciariorum beneficiorum Collatores decernit, siquae simoniacam fiduciam explicat. Quosvis inquit, acceptor beneficium, ut ei postea eadem in favorem consensum personae capiat, vel incapax, secularis, vel Regularis, Laicus, vel clericus ex Clerico, Fiduciarius esse censetur. Idemque est iudicium de eo, qui per Resignationem eius beneficium recipit, cuius prius erat illi facta promissio.

Qui eandem conscientiam verbo, vel factis invenit, vel procuraverit, eisdem criminibus participes habentur.

Qui beneficium acceptat, non ut eadem, sed ut alius fructibus, vel eorum portione, sub ipsius nomine gaudeat, Fiduciarius esse iudicatur.

Patroni etiam, seu Ecclesiastici, seu Laici, aut Clerici, rursus suas interponunt, ut ex pacto, vel expresso, vel tacito, fructus Beneficiorum, quae praesentent, vel eorum partem aliquam in proprios usus convertant: vel qui aliquo supposito, vel etiam nullo Titulari existente, fructus beneficiorum occupant, non solum huius criminis rei, sed etiam iniurissimi ratorum censentur, & iure Patronatus ipso facto privati existant.

Ex his colligitur, Simoniacam, ac fiduciarium esse conventionem, qui Collator beneficium insigne, & pingue confert Clerico, ob Gradus Academicos ipi debitum, ea lege, ut eo cedat in manibus eiusdem Collatoris, tertie personae conferendo in se vero Collator impleta conditione, Beneficium aliud minoris pretio illi Graduato conferat, qui Juribus suis cessit.

REGULA XIX.

Simoniaci fiduciarii reus non est, qui Beneficio renuntiat simpliciter, & absolute in manibus Collatoris, nullo pacto inito, nulla promissione ab ipso, per se, aut per Mediatorem exalta, & facta: quamvis confidat, & speret, Collatorem idem Beneficium collaturum illi, quem ad illud promovendi desiderat, aut supplicat, vel Patronum illum praesentaturum.

Simoniaci enim fiduciarii, nulla est abique conventionem, & pactione tacita, vel expressa: quomobrem si pacto quocumque profusus abicit, non est Confidentiae crimen, quamvis abique pactione committi possit simonia mentalis.

REGULA XX.

Simoniaci reus est, qui preces pro indigno ad obtinendum illi Beneficium Ecclesiasticum interpositas exaudit: vel qui preces pro digno quidem factas, sed tamen favoris humani, non meritorum rationem habet; vel qui pro seipso rogat, ac obtinet Curam Animarum: Vel qui se alienus commoedat temporalis, aut favoris ad Dignitatem aliquam Ecclesiasticam, aut insignium Beneficium obtinendum conducibilis, confert beneficium ad aliumque Viri Principis, aut Nobilis commendationem, si ipse illius commoedi, ac favoris magis movet quam Clerici commendati merita.

Hanc Regulam tradit S. Th. 2. 2. q. 100. art. 5. ad 3. Munita lingua (inquit) a lingua dicitur, vel ipsa lans peritens

Qui rei sint Simoniaci ratione munita lingua?

ad favorem humanum, qui sub pretio cadit, vel etiam preces, ex quibus acquiritur favor humanus, vel contrarium evitatur. Et ideo si aliquis principaliter ad hoc intendit, Simoniaci committit. Videtur autem ad hoc principaliter intendere, qui preces pro indigno porrectas exaudit. Unde ipsam factum est simoniacum. Si autem preces pro digno porrigantur, ipsum factum non est simoniacum: quia subest debita causa, sed non illi, pro quo preces porriguntur, spirituale aliquid conferatur. Tamen potest esse Simonia in intentione, si non attenditur ad dignitatem personae, sed ad favorem humanum. Si vero aliquis pro se rogat, ut obtineat curam Animarum, ex ipsa assumptione redditur indignus, & sic preces sunt pro indigno. Licite tamen potest aliquis, si sit indignus, pro se Beneficium Ecclesiasticum petere sine cura Animarum.

Et in 4. Sentent. dist. 25. q. 3. art. 3. ad 4. Quando (inquit) sunt preces pro indigno, vel ab aliquo Potente, qui potestatem comminatur, quae dicitur preces armatae, manifeste simonia committitur, si propter hoc beneficium Ecclesiasticum datur: Si autem pro digno fiat, quantum ad iudicium hominum probabile est, quod datus magis moveatur incitibus dignitatis personae, quam favore potestatis: & ideo non reputatur simonia: si tamen principaliter moveatur favore potestatis, vel timore regantis, quantum ad divinum iudicium Simonia committitur, & rogatus, & rogans, si hoc intendat, sive aliquis pro se roget, sive pro alio.

Et S. Raymundus lib. 1. tit. De Simonia. 9. 7. Aut eligitur quis, vel ordinatur, sive prebicus, inquit, aut alieni, in primo casu, quantumcumque sit dignus, est Simonia. 8. Quasi 1. in Scripturis, q. 1. Ordinationes. In secundo casu, aut ille preces sunt carnales, aut spirituales. Si carnales, & sunt pro indigno, Simonia est. Quasi 1. De Ordinationibus. Tunc enim preces succedunt loco pretii. 1. Q. 1. Sunt nonnulli, si vero sunt carnales, & pro digno, non committitur Simonia, dummodo Ordinatur, vel elector non habeat respectum ad preces, sed ad Deum, & ad meritum personae. Extra, de atate, & qualitate Ordini. Tunc. 1. Q. 1. Latorem.

REGULA XXI.

Simoniaci reus est, qui facit adulationibus Principum, Nobilibusque Virorum gratiam ad obtinenda beneficia augetur.

Hinc S. Jo. Chrysost. Homilia 3. in Acta Apostolorum, ait: Cogita quid acciderit Simoni in Quia cum referre, si non ad pecuniam, sed pecunia loco adularis, & subornat, multaque machinatur?

REGULA XXII.

Simoniaci reus est, qui Beneficium alieni se collaturum, aut procuraturum pollicetur, ea lege, ac commendationem, vel preces Viri Principis, aut Potentis, cuius in gratiam vult irrepere, & cuius patrocinium ambat, apud se interponat.

Preces enim ille sunt manus a lingua, quo veluti pretio Beneficium emittit. Porro Quod aliquis satisfaciat precibus alienis ad temporalium gratiam querendam, ordinatur ad aliquam utilitatem, qua potest pecunia pretio estimari. Et ideo sicut contrahitur Beneficium accipiendo pecuniam, vel quamlibet aliam rem exteriorem, quod perinet ad munus a manu: ita etiam contrahitur per munus a lingua (inquit S. Th. 2. 2. q. 100. art. 10.)

Et in 4. Sentent. dist. 25. q. 3. art. 3. ad 4. Munus lingua inquit, duplex est: vel quod in ipso actu lingua consistit, sicut laus, vel quod ex lingua initium sumit, sicut cum quis ex hoc, quod precibus alienis satisfaciat, favorem expectat: qui enim dat aliquid spirituale pro favore, vel laude acquirenda, non est dubium, quin simoniam committat.

REGULA XXIII.

Simoniaci reus sunt duo Monachi, qui sibi invicem sua, suarumque partium suffragia pollicentur, ut alter ad Provincialis Munus, alter ad Prioratum, vel similem aliam Praefecturam Monasticam provehatur.

Hanc Regulam tradit S. Th. 2. 2. q. 100. art. 5. ad 3. Munita lingua (inquit) a lingua dicitur, vel ipsa lans peritens

Merito itaque sacra Facultas Parisiensis hanc Propositionem ex Apologia facturam excepit 16. Julii anno 1658. damnavit ut falsam, & Juri Canonico contrariam: Simoniaci rei non sunt viri duo Religiosi, qui hunc in modum pacifcentur: Suffragare mihi, ut sim Provincialis, & tibi suffragabor, ut sis Prior.

R. E.

REGULA XXIV.

Simoniaci reus est, qui permissio facta fuerit de altero Beneficio Ecclesiastico, aut Monasterio Praefectura, alium procurandi, aut de suffragio in Electione ad huiusmodi beneficium, aut Praefecturam servando, simoniacus est, atque ipso iure nulla Collatio, vel Praesentatio, Electio, Confirmatio, &c. Etiam si, cui collatum est beneficium, qui electus est, aut confirmatus, passioni huius conscientia non fuerit: nisi forte a malevolis datae pecunia, aut patio, vel permissio facta fuerit ad Collationem, aut Electionem in irritum mittendam.

Hanc Regulam tradit S. Th. 2. 2. q. 100. art. 5. ad 3. Munita lingua (inquit) a lingua dicitur, vel ipsa lans peritens

Idem constat ex C. Cuius essent, Ext. De Simonia, quod est Alex. III. Responsum Strigonien. Archiepiscopo datum: Ext. De Simonia. Frater illic Archiepiscopi Legato Apostolico Pallium illi afferenti obviam profectus, & epulae praefertentia necessitatem, quoniam per Mare ventum nullas, aut paucas fecum equituras addidit, equum transivit ignorante Archiepiscopo fratre suo. Id ubi novit conscientiae delicatioris Archiepiscopi, Alexandrum III. consulit, metuens ne forte Simonia libem contraxisset. Pontifex scrupulum eius Responso suo discutit, in accipendis (inquit) vel sanctis muneribus tria sunt maxime attendenda: Personae scilicet aetatis, accipientis qualitas, quantitas muneris, & donantis tempus. Qualitas personarum, ut a quo, & cui, vel licet ad pauperem dedit, vel a comerso. Sive a divite locupletis datum fuerit, estimatio muneris, & donantis tempus, si magis, vel minus pretii res data existat, & an instante necessitate, seu alio tempore conferatur. Si ergo praedictum Cardinalis, & fratris sui personam, & qualem personam: non fuit magnum ab eodem fratre tuo Cardinali equum unum transmitti, quem etiam volucriter non potuit vic tantum, & tam abundans forte donare: verum si temporis necessitate perpendimus, non alia necessitate hoc constat factum fuisse, quam ut subveniret Cardinali in articulo praenatio. Quod autem scriptum est: Beatus qui excutit manus suas ab omni munere: de illis donis dictum est, qui accipientis animam licet allicere, vel pervertere solent: quoniam si ipsa etiam persona Electi essent Ordinari, vel Conferatui sine electionum, aut de vino, sive de alio huiusmodi, qua modici pretii fuerint, & qua voluntatem recipientis inclinare, vel movere non debeant: non tamen Ecclesia Romana in his interpetri consuevit, accipientem in his delinquere, vel donantem.

Eadem Regulam confirmat S. Th. in 4. Sentent. dist. 25. art. 3. ad 1. Ecclesia iudicium, (inquit) est quantum ad exteriora; & quia non est probabile, quod animus iudicis spiritualis stectatur ad aliquid facientium pro parvo munere, ideo in parvis numeribus iudicis datus non iudicat Simoniam committi: sed apud Deum, quicquid vide, Simonia est in parvis, & in magnis muneribus, si animus iudicis ex eis stectatur.

REGULA XXV.

Simoniaci reus sunt, qui pro obsequio temporalis, vel sibi, vel suis exhibito, vel exhibendo, nec ad Ecclesia utilitatem, aut Ministrum eius auxilium ordinato, Beneficia vel conferunt, vel promittunt.

Idem constat ex C. Cuius essent, Ext. De Simonia, quod est Alex. III. Responsum Strigonien. Archiepiscopo datum: Ext. De Simonia. Frater illic Archiepiscopi Legato Apostolico Pallium illi afferenti obviam profectus, & epulae praefertentia necessitatem, quoniam per Mare ventum nullas, aut paucas fecum equituras addidit, equum transivit ignorante Archiepiscopo fratre suo. Id ubi novit conscientiae delicatioris Archiepiscopi, Alexandrum III. consulit, metuens ne forte Simonia libem contraxisset. Pontifex scrupulum eius Responso suo discutit, in accipendis (inquit) vel sanctis muneribus tria sunt maxime attendenda: Personae scilicet aetatis, accipientis qualitas, quantitas muneris, & donantis tempus. Qualitas personarum, ut a quo, & cui, vel licet ad pauperem dedit, vel a comerso. Sive a divite locupletis datum fuerit, estimatio muneris, & donantis tempus, si magis, vel minus pretii res data existat, & an instante necessitate, seu alio tempore conferatur. Si ergo praedictum Cardinalis, & fratris sui personam, & qualem personam: non fuit magnum ab eodem fratre tuo Cardinali equum unum transmitti, quem etiam volucriter non potuit vic tantum, & tam abundans forte donare: verum si temporis necessitate perpendimus, non alia necessitate hoc constat factum fuisse, quam ut subveniret Cardinali in articulo praenatio. Quod autem scriptum est: Beatus qui excutit manus suas ab omni munere: de illis donis dictum est, qui accipientis animam licet allicere, vel pervertere solent: quoniam si ipsa etiam persona Electi essent Ordinari, vel Conferatui sine electionum, aut de vino, sive de alio huiusmodi, qua modici pretii fuerint, & qua voluntatem recipientis inclinare, vel movere non debeant: non tamen Ecclesia Romana in his interpetri consuevit, accipientem in his delinquere, vel donantem.

Eadem Regulam confirmat S. Th. in 4. Sentent. dist. 25. art. 3. ad 1. Ecclesia iudicium, (inquit) est quantum ad exteriora; & quia non est probabile, quod animus iudicis spiritualis stectatur ad aliquid facientium pro parvo munere, ideo in parvis numeribus iudicis datus non iudicat Simoniam committi: sed apud Deum, quicquid vide, Simonia est in parvis, & in magnis muneribus, si animus iudicis ex eis stectatur.

REGULA XXVI.

Simoniaci reus sunt, qui se Praecipuum Virorum, & Procerum obsequio manipulant, aut in eorum clientelam se conferunt, ut Ecclesiastica Beneficia sibi, vel suis obtineant.

Idem constat ex C. Cuius essent, Ext. De Simonia, quod est Alex. III. Responsum Strigonien. Archiepiscopo datum: Ext. De Simonia. Frater illic Archiepiscopi Legato Apostolico Pallium illi afferenti obviam profectus, & epulae praefertentia necessitatem, quoniam per Mare ventum nullas, aut paucas fecum equituras addidit, equum transivit ignorante Archiepiscopo fratre suo. Id ubi novit conscientiae delicatioris Archiepiscopi, Alexandrum III. consulit, metuens ne forte Simonia libem contraxisset. Pontifex scrupulum eius Responso suo discutit, in accipendis (inquit) vel sanctis muneribus tria sunt maxime attendenda: Personae scilicet aetatis, accipientis qualitas, quantitas muneris, & donantis tempus. Qualitas personarum, ut a quo, & cui, vel licet ad pauperem dedit, vel a comerso. Sive a divite locupletis datum fuerit, estimatio muneris, & donantis tempus, si magis, vel minus pretii res data existat, & an instante necessitate, seu alio tempore conferatur. Si ergo praedictum Cardinalis, & fratris sui personam, & qualem personam: non fuit magnum ab eodem fratre tuo Cardinali equum unum transmitti, quem etiam volucriter non potuit vic tantum, & tam abundans forte donare: verum si temporis necessitate perpendimus, non alia necessitate hoc constat factum fuisse, quam ut subveniret Cardinali in articulo praenatio. Quod autem scriptum est: Beatus qui excutit manus suas ab omni munere: de illis donis dictum est, qui accipientis animam licet allicere, vel pervertere solent: quoniam si ipsa etiam persona Electi essent Ordinari, vel Conferatui sine electionum, aut de vino, sive de alio huiusmodi, qua modici pretii fuerint, & qua voluntatem recipientis inclinare, vel movere non debeant: non tamen Ecclesia Romana in his interpetri consuevit, accipientem in his delinquere, vel donantem.

Eadem Regulam confirmat S. Th. in 4. Sentent. dist. 25. q. 3. art. 2. ad 3. Jus Patronatus (inquit) per se vendi non potest, nec in feudum dari: Si autem villa vendatur, & in feudum datur, cui annexum est Jus Patronatus, transfertur cum universitate ad illum, cui villa datur, vel qui eam emat, non quasi Jus Patronatus sub venditione cadat.

Idem constat S. Th. in 4. Sentent. dist. 25. q. 3. art. 2. ad 3. Jus Patronatus (inquit) per se vendi non potest, nec in feudum dari, sed transfertur cum villa, qua venditur, vel conceditur.

R. E.

Simoniaci reus sunt, qui se Praecipuum Virorum, & Procerum obsequio manipulant, aut in eorum clientelam se conferunt, ut Ecclesiastica Beneficia sibi, vel suis obtineant.

REGULA XXVII.

Simoniaci reus sunt, qui parva aliqua munera Beneficiorum Collatoribus, aut Ecclesiasticis iudicibus largiantur, reverentiam aut amicitiam colendi causa, aut in grati animi pignu-

Hanc Regulam tradit S. Th. 2. 2. q. 100. art. 5. ad 3. Munita lingua (inquit) a lingua dicitur, vel ipsa lans peritens

REGULA XXVIII.

Jus Patronatus vendere, aut propter illud plura vendere villam, cui est annexum, simoniacum est.

Hanc Regulam tradit Alexander III. c. De Jure, Ext. Venditio De Jure Patronatus, cuius haec sunt verba: Mandamus, Jus quatenus si R. illud comparavit, cum inveniatis si vendi monita. Jus Patronatus, quod est spirituale, annexum, contractum illum irritum esse decernat.

Idem constat S. Th. in 4. Sentent. dist. 25. q. 3. art. 2. ad 3. Jus Patronatus (inquit) per se vendi non potest, nec in feudum dari: Si autem villa vendatur, & in feudum datur, cui annexum est Jus Patronatus, transfertur cum universitate ad illum, cui villa datur, vel qui eam emat, non quasi Jus Patronatus sub venditione cadat.

Idem constat S. Th. in 4. Sentent. dist. 25. q. 3. art. 2. ad 3. Jus Patronatus (inquit) per se vendi non potest, nec in feudum dari, sed transfertur cum villa, qua venditur, vel conceditur.

R. E.

REGULA XXIX.

Omnis conventio, & pactio de contributione pecuniaria pro ingressu in Religione, sive admittance ad Professionem Religiosam, tam in Monasteriis pauperibus, quam divitiis, Simoniacae est.

Simoniam in receptione ad religionem Professionem.

Haec Regula nimirum Concilii 7. generalis, scilicet Niceni 2. can. 19. in tantum inquit inveniuntur avaritia facinus in Reitores Ecclesiarum, ut etiam quidam eorum, qui dicuntur Religiosi Viri, atque Mulieres, ab illi Mandata Domini decipiantur, & per aurum interitus accedentium tam ad sacrum Ordinem, quam ad Monasticum officium. Unde fit, ut quorum iudicium improbabile est, omnia sint proficienda, ut magis ait Basilus. Neque enim Deo per Mammona servare licet. Si quis ergo inventus fuerit hoc faciens, si quidem Episcopus, vel Abbas, exstiterit, aut quilibet de sacro Collegio, aut desinat, aut deponatur iuxta Regulam secundam Sancti Chalcedonensis Concilii: Abbatis vero ejiciatur de Monasterio ad Subjectionem: similiter & Abbas qui non habuerit Manus impositionem Presbyterii.

Concilium Oecumenicum Lateranense sub Alexandro III. can. 10. Monachi non pretio recipiantur in Monasterio. Si quis autem exaltus pro sua receptione aliqui dederit, ad sacrum Ordinem non ascendat. Et can. 19. Putant plures ex hoc sibi dicere, quia legem mortis longa involuisse consuetudine arbitrantur; non sciunt, quia cupiditate excatae sunt, attendentes quod tanto graviora sunt crimina, quanto divitius animam infelicem tenerint alligatam.

Cap. Non satis, Ext. De Simoniam, quod est Alex. III. in Conc. Turonensi, Quia, inquit, non satis utiliter avaritia in populo largitur, si ab his, qui in Clero constituti videntur, & praecipue qui contempto saeculo Religiosorum noisem profiterentur, & Regulas, modis omnibus non cavetur: prohibemus, ne ab illis, qui ad Religionem transire volunt, aliqua pecunia requiratur, neve Prioratus, vel Capellaniam quilibet, vel Monachorum, vel Clericorum, annua distributione vendatur, neque ab eo, cui Regimen ipsarum committitur, ex eorum commissione pretium exigatur. Hoc simoniacum esse 55. Parvam Auctoritas manifeste declarat. Unde quisquis de cetero hoc attentare praesumpserit, tam qui dederit, quam qui accepit, partem se cum Simone non dubitet habiturum. Neque sub obtentu hujus Consuetudinis reatum suum aliqui teneant: quia divitias temporis non minuunt peccatum, sed auget.

Cap. Veniens, Ext. De Simoniam, quod ejusdem Pontificis Responsum est: Veniens, inquit, ad nos frater Presbyter propositus, quod Abbas, & Frater Sancti R. voluerunt eum in Monachum suscipere, quosque triginta solidos dare convenirent. Conventio autem facta sequenti die cum Monachis habitibus intervenit: eisdem Monachi triginta solidos, Abbas vero decem, & familia duodecim pro passu, afferentes hoc esse de consuetudine Monasterii, postularunt. Quoniam ergo factum hujusmodi perniciosum videtur, mandamus quatenus, si ita esse invenimus, Abbatem, & Monachos ad restituendam pecuniam tam indigno accipiam compellamus, & Abbatem, & majores personae Monasterii pro tanto praevitiis excessu ab Officio executionis suspendamus. Praecipis dicto Fratri, ut in alio Monasterio in habitu Monastico Domino fideat deservire.

Cap. De Regularibus, Ext. De Simoniam, quod est Clementis III. Responsum: De Regularibus Canonici, seu Monachi non consulere velint, qui per Simoniam ingressum ipsi scientibus habuerunt. Unde cum semper hoc Auctoritates multa reperiantur expressa, non aliud quam statutum est respondemus. Ut locum, quem taliter adepti sunt, omnino dimittant, & Solitudines, vel alia Monasteria districtiora adiant, in quibus tam execrabile excessum sine intermissione deplorat. Si autem ignorantibus illi pecunia data fuerit, cogas eos ad renuntiandum loco eodem, & postmodum in ipsum reducere, si ibi absque scandalo fuerint, vel in alio, qui sit de Ordine ipso, ad servandum Deo poteris collocare.

Cap. Quoniam simoniacae, Ext. De Simoniam, qui est Concilii Lateranensis sub Innoc. III. canon 64. Quoniam simoniacae habes adeo plerisque Moniales infectis, ut vix aliquas sine pretio recipiant in Sorores, pauperitatis praetextu volentes hujusmodi vitium palliare, ne de cetero fiat, penitus prohibemus: Statuentes ut quaecumque de cetero talem commisserint praevitiam, tam recipientes quam recepta, sive sit Subdiaconi, sive Presbiteri, sine post restitutionem de suo Monasterio expellantur, in locum arctioris Regulae ad agendam perpetuam Penitentiam retrahenda. Hoc etiam circa Monachos, & alios Regulares decernimus observandum. Verum ne per simpliciter, vel ignorantiam se valeant excusare, praecipimus, ut Diocesani Episcopi singulis annis hoc faciant per suas Dioceses publicari. Hinc Decreto consonum est cap. Dilectus 2. Ext. De Simoniam, quod est Innoc. III. & c. Mandato, quod est ejusdem Pontificis.

Eadem Regula confirmatur ex Concilio Francofordensi, can. 16. Londinensi tempore Innoc. III. celebrato per Auctorem Cantuariensem Archiepiscopum; ex Conventu Aquilgraniensi Abbatum anno 817. c. 75. & Concilio Oxoniensi anno 1222, tempore Henrici III. sub Stephano Archiepis

sepo Cantuariensi, ex Melitano in Apulia sub Urbano II. anno 1090. can. 7. Senonensi 1528. tit. De Decretis Morum, cap. 28. Treverensi 1549. tituli. De Religiosis, Monachis & Monialibus, Mediolanensi 1. part. 1. Constitutum, cap. De Novitiis ad Professionem recipiendis, Mediolanensi 2. Tit. 3. p. 1. Remensi anno 1833. tit. De Simoniacis, & Fiduciariis. Turonensi eodem anno, cap. De Monachis, & Monasteriis. Cameracensi anno 1569. tit. De Monasteriis virorum, ac mulierum, cap. 15. Aquilejensi 1590. tit. De Monialibus.

Idem confirmat Urbanus V. Constitutione lata Romae apud S. Petrum, secundo Nonas Aprilis, Pontificatus anno primo, cujus hic est tenor: Universis Prioribus, Abbatibus, Abbatissis, Priorissis, & ceteris praesentium, auctoritate Apostolica, quamvis sit eis a Jure prohibitum, districtius inhibemus, nec tam a maribus, quam a mulieribus volentibus ingredi eorum Religionem, Monasteria, Prioratus, Domes, seu loca, in eorumdem personarum receptione, vel ante, vel post illam, quoscumque passus, seu praevitia, seu canas, pecuniam, realia, aut res alias, etiam ad usum Ecclesiarum, seu quolibet alium finem sumptus deputatos, vel deputandas, directas, vel indirectas, vel exigere quocumque modo praesumant, sed eas potius cum omnimoda pietate recipiant. Illa demum, quae persona illa ingrediendae plus, & sponte, & plena libertate omnique passione cessante, dare, vel offerre Ecclesiae, Monasteriis, Prioratibus, & locis hujusmodi volunt, cum gratiarum actione licite recipiant. Nos enim, qui secus egerint, si sint singulae persona, tam dantes, quam accipientes hujusmodi communicationis, si Capitulum, vel Convencus fuerit, Suspensionis sententiam, si de decernimus subiacere, a quibus praeterquam in mortis articulo absolvi nequeant ab aequo Sedis Apostolicae licentia speciali, &c.

REGULA XXX.

Personae vitalitia, & consueta, legitimaeque elemosyna non solum recipi, sed exigi possunt a Monasteriis inopiibus, & tenuibus.

Ita declarat Conc. Senonense anno 1528. tit. De Decretis Morum, cap. 28. Si quae exim Puella ultra numerum constitutum in Monasterio recipi petat, id permittit, dummodo congruum secum afferat Pensionem, quam cunctis Religiosis numerariis alatur. Mediolanensi 1. sub S. Carolo, quod praescripuit Monialium numerum augeri vetat, Nisi facta Monasterio annua, qua facta sit, fructuum accessione. Turonensi 1583. tit. De Monialibus, Decretum illud Mediolanense Concilii totidem verbis repetens, & suum faciens.

Eandem Regulam confirmat S. Th. in 4. Sentent. dist. 23. q. 3. art. 3. q. 3. ad 7. Cum, inquit, possint alicuius loci Religiosi non sufficientem ad sustentandum plures, tunc potest exigi ab eo, qui in loco illo vult Deo servare, non quasi pretium Religionis, sed ut habeat Monasterium, unde ei posse providere; & ideo non committitur Simoniam: Si autem sine gravamine Ecclesiae potest recipi, Simoniacum est aliquid pro receptione exigere.

Et secunda Secunda, Quae 100. art. 3. ad 4. Pro ingressu (inquit) Monasterii non licet aliquid exigere, vel accipere quasi pretium. Licet tamen, si Monasterium sit tenue, quod non sufficiat ad tot personas nutriendas, gratis quidem ingressum Monasterii exhibere, sed accipere aliquid pro vitu persona, qua in Monasterio fuerit recipienda, si ad hoc non sufficiant Monasterii opes. Similiter etiam licitum est, si propter devotionem, quam aliquis ad Monasterium ostendit, largas elemosynas faciendo, facilius in Monasterio recipiatur. Sicut etiam licitum est, aliquem e converso provocare ad devotionem Monasterii per temporalia beneficia, ut ex hoc inclinetur ad Monasterii ingressum: Licet non sit licitum ex pacto aliquid dare, vel recipere pro ingressu Monasterii, ut habetur Causa 1. qu. 2. can. Quam pio.

S. Thoma concordat Sancti. Donaventura, in Apologetico adversus illos, qui Ordini FF. Minorum adversantur, quos 18. Quadruplex est forma (inquit) recipiendi ad Ordinem qualemcumque. Prima, quando aliquis recipitur nec pro pecunia, nec cum pecunia, sed pure pro Deo: & ista est purissima coram Deo, & hominibus. Secunda, quando aliquis recipitur non pro pecunia, sed cum pecunia, ut si nihil afferat, tamen recipitur pro Deo: & similiter hoc purum est coram Deo, sed causa agendum est coram hominibus, ne detur eis occasio scandalum, & ne sit ibi affectus avaritiae infectus existens. Tertia, quando quis recipitur non pro pecunia, nec tamen recipitur sine pecunia, eo quod non habent aliter ei, qui eum recipiunt, providere, cum tamen facultates domus vix sufficiant jam receptis: nec ad eas andeant plures recipere, & istos suis necessitatibus spoliare: ita quod ista persona, qua sic recipitur, si abundanter leuatur, sine pecunia recipitur. Similiter aliquis dicitur accipere propter divitias, & nobilitatem ejus, qua habet in sumptibus tam propter hoc dicit eam, quia namque habet, quam tamen natus careret, nullatenus dicitur. Et hoc non est imputandum, licet non appareat forsitan pulchram. Quarta, cum aliquis recipitur amore pecuniae, ita quod si possent illum pecuniam habere

Personae vitalitae, & consuetae, legitimaeque elemosyna non solum recipi, sed exigi possunt a Monasteriis inopiibus, & tenuibus.

Sententia S. Bonaventurae.

licet

bere sine persona, non recipientem personam, sed sui habeant pecuniam, personam recipiunt. Et hoc penitus imputum est, & simoniacum, quia sic pecunia est causa receptionis personae, & non e converso. Ubi ergo recipitur persona propter pecuniam, Simoniam est; quia ibi venditur spirituale, id est, consortium spiritualis societatis, pro temporali, scilicet pecunia. Et hoc plerique faciunt etiam ex mera inopia, optantes aliquem venire cum pecunia, quem recipiunt, ut eorum inopia repararetur. Vel debita contra solvantur, vel bona concupita emerentur, vel adificia construerentur. De talibus dicit Ecclesiasticus cap. 27. Propter inopiam multi deliquerunt. Ubi vero pecunia recipitur pro persona, quam alias libenter recipient, si habent unde eam passerent, non videtur esse Simoniam, dummodo forma cum intentione concordet. Et hoc modo suscipimus, quod Sorores Sanctae Clarae recipiunt pecuniam cum personis, quando oportet eas plures personas recipere, quam de facultatibus Monasterii congruis valeant sustentari.

Angelicus, & Seraphicus Doctor cum Petro Cantore Parisiensis Ecclesiae confitentur. Verbi Abbreviati cap. 38. Sit (inquit) quod aliquis accedat ad Ecclesiam, vel Monasterium, dicit, Offerre me, & non habet Ecclesiam, vel Monasterium ad servandum eum perpetuo; si sine distinctione recipitur sanus erit ingressus ejus. Si autem plura quam oblata ab eo exigantur, vel si distinguatur inter sua, & illum, ut sua scilicet sint causa, & illud distinguatur, ut scilicet illo sit causa, & sua cum ipso recipiantur sanus & licitus erit ingressus. Si autem Monasterium egerit, ita quod ostentem se illi sine pecunia recipere non possit, vel sustentare, spirituale fraternitatem ei concedat, non corporalem: vel in exceptionem perpetuitatis sua, & sustentationem vite illius ex parte potest ab eo, ut eum recipiat, & temporales redditus, quibus tantum sustentetur, dum vixerit. Quod si perpetuo exegerit, jam manifeste cupiditas vitiosus erit ingressus.

Eandem Regulam confirmat S. Raymundus, Lib. 1. tit. 1. S. 22. Si Monasterium (inquit) esse adeo tenue, vel paupertas depressa, quod reddat, vel vix, vel non sufficiat personis praesentibus, non solum intentionem possent habere, sed etiam credo, quod possent dicere: Non sufficiunt nobis, si bene habeamus plures possessiones: ad temporalia non possumus, nisi habeamus plures possessiones: & tunc illi offerat se, & sua Ext. de Simoniam. Cap. Ita: Quod autem dicitur in Constitutione Ext. de Simoniam. Cap. Ita: Paupertatis praetextu, intelligitur, cum hoc dicitur in fraudem: unde consulendum est ingrediendum, quod in hoc fundatur intentio nem suam, & aut principaliter daret propter Deum, & ne essent onerosi domini. Arg. 16. qu. 4. De lapsu.

S. Antonius. hanc simul, & superiorem Regulam approbat, 2. p. cap. 5. S. 18. ubi recensitis Juris Canonici Petitorum sententis, duas Conclusiones statuit. Prima est: Nulla pactio de temporalibus debet intervenire pro ingressu Monasterii, etiam si Monasterium sit tenue, secundum communem, & iustiorum opinionem, & bene secundum omnes.

Secunda est: Si Monasterium sit abundans, nullus debet ibi esse tractatus de temporalibus in receptione. Et hoc est contra communem abusionem: quia quanto Monasterium est abundantius, tanto voluit maiores dotes. Sponte tamen oblata possunt recipere. Et si quidem oblatores intentionem ad temporalia principaliter, nullam tamen interveniente pactio, vel conventione, seu exactione, erit secundum Raymundum simoniam mentalis, qui pro sola Penitentiam adoleat, nec incurritur poenae Ecclesiasticae.

Quod si gratis recepta est Puella, & parentes ejus post receptionem nihil voluit dare Monasterio, cum tamen sit tenue, dicit Ostiensis, quod possunt Moniales agere contra patrem pro alimentis filiae: vel, si est mortuus pater, agere possunt ad patrem sua hereditatis, ut in Authentica De Sanctissimis Episcopis. Nulla. Non enim privati potest legitima per ingressum Religionis, nisi ipsa sponte sui renuntiasset. 19. qu. 3. cap. penult. Addenda est et alia exceptio, scilicet, nisi Principium Legibus Viri Religiosi, Monialesque sollempni ritu professi ab hereditate capellana excludantur.

Cum his convenit Responsum Sacrae Facultatis Parisiensis Concilii Trident. quod refert Dionysius Carthusianus Lib. 2. De Simoniam: Dicimus (inquit) Theologi Parisenses) quod a femina recipienda in Monasterio, oblatis gratis spiritualibus, non licet exigere temporalia pro ipsis spiritualibus, tanquam pretium spiritualium, vel annuorum spiritualibus, faciendo commutationem unius pro altero.

Dicimus ulterius, quod ubi Monasterium est ita tenue, quod famina, qua recipi petit, non possit de bonis ipsius Monasterii sustentari sine pecunia, oblatis gratis spiritualibus, & receptione personae libere facta, ad spiritualia, si persona illa se recepta habeat bona temporalia, de quibus vixta consuetudinem regionis potest disponere, & ea Monasterio conferre tunc potest ab ea aliquid peti solum pro necessitate sui vitus, & sine fraude, ut habet Monasterium unde ipsi providere possit: hoc non intelligendum de exactissima conscientia, ita quod ejusdem si non dederit. Solo ingratia elemosynae nomine pecunia recipi potest ad alimenta Virginum, quae Professionem emittit: solo nomine alimentorum, aliorumque onerum, quae hoc vocabulo pariter significantur, Penitio exigi. De talis

Sententia Raymundi.

S. Antonius sententia.

Sententia S. Bonaventurae.

Sententia Sacrae Facultatis Parisiensis.

Cautione S. Caroli Borromei.

Doctus Elemosyna super fundo solido con-

Attenda.

vero Elemosynae summi Pensionisque modus Episcopo iudicio, publicivae Legibus definiatur, habita ratione locorum, facultatum Monasterii numerique Monialium. Ut vero Monasterii securitati, & indemnitati consultatur absque pactio, & conventione, decernere possant Episcopi, & Superiores, ut Quod Professione facta, elemosyna gratia ad Professam sustentandam Monasterio datur, id, quo tempore Puella Religionis habitum suscipit, apud virum Monialibus, & eorum Superiori probatum deponatur: non nullo impedimento Monialibus tum praesto esse possit: ut statutum est in Concilio Mediolanensi 1. sub S. Carolo Borromeo, p. 3. cap. 6. & in Concilio Mediolanensi 2. sub eodem, in Capitulis ad Moniales pertinentibus. Cap. 2. Elemosynam porro dotalem, numerata pecunia Monasterio collata a parentibus Virginis, operae pretium est super fundo statueri, cujus fore principalis non possit, aut debitis solvendis, aut quotidianis subsistendi infirmi; ut decretum Concilium Avenionense anno 1594. cap. quinquagesimo. De hoc argumento copiose tractat Juris Consultissimus Fagnanus in cap. Non amplius, Ext. De Institutionibus, live in 1. part. 3. Decretalium, part. 216.

REGULA XXXI.

Pro vita, & vestitu Novitiorum, & Novitiarum toto Probationis anno congrua pensio exigi, & recipi potest.

Non enim jus habent, ut ex communibus Monasterii bonis alantur, nisi Professione sollempni facta Religiosa Societatis membra. Unde Conc. Trid. Sess. 25. ita decernit: Sed neque ante Professionem, excepto vestitu, & vestitu Novitii, vel Novitiae, illius temporis, quo in Probatione est, quocumque praeterea a parentibus, vel propinquis, aut curato-ribus ejus, Monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuantur.

REGULA XXXII.

In Monasteriis, & domibus quibuscumque Religiosae tam virorum, quam mulierum, ut tantum numerus ad Professionem Religiosam recipiendus est, qui vel ex redditibus ipsorum Monasteriorum, vel ex consuetis elemosynis commode posse sustentari.

Ita decernunt Conc. Moguntini m sub Leone III. anno 813. can. 19. Arletensi 6. eodem anno celebratum, can. 8. Turonensi, eodem anno, can. 31. Remensi, eodem anno, can. 28. Oxoniensi anno 1221. can. 64. Bonifacius VIII. Constitutione quae incipit, Pervenisse. Conc. Senonense, anno 1528. tit. De Decretis Morum, cap. 28. cujus haec sunt verba: Constitimus, ut in Monasteriis Monialium non sustentantur Moniales, quae de facultatibus eorumdem Monasteriorum, reparandis Ecclesiae, clausurae, & aliarum Regularium domorum, necnon & Processuum expensis deducantur, commode, & sine penuria sustentari possint, &c. Colonienae, anno 1531. p. 10. cap. 12.

Conc. Trid. Sess. 25. c. 3. In Monasteriis (inquit) & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, si tantum numerus constituantur, ac imperpetuum conserventur, qui vel ex redditibus propriis Monasteriorum, vel ex consuetis elemosynis commode posse sustentari. Idem 3. Pio V. decretum est, Constitutione quae incipit Circa Pastoralis, & a Clemente VIII. in Constitutione edita de Reformatione Regularium. Idemque Paulus V. Urbanus VIII. & Innocentius X. sanxerunt. Innocentius X. Constitutionem relert, & explicat Fagnanus in 1. p. Lib. 3. Decretalium, ad cap. Non amplius, Ext. De Institutionibus.

Hic objectionem occupat Fagnanus, quae adversus Dotes Monialium ex his Decretis peti potest. Sed dicit, Si Monasteria habent, prout habere debent, redditus sufficientes ad adalenas Moniales numerarias, ergo dotes delatio illicita, ita est, & simoniacae, per textum in cap. Quoniam, infra, De Simoniam, ubi simoniacae habes dicitur quia adeo plerisque Moniales inficillae, ut vix aliquas sine pretio recipiant in Sorores, pauperitatis praetextu volentes hujusmodi vitium palliare. Et Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Trident. Interpretum olim consulti, An Monasteria Monialium, in quibus iuxta Decretum c. 3. Sessione 25. De Regularibus, oblatibus certum numerum constituitur, liceat Abbatissae in locum Monialium deficientium alias recipere, pacta certa elemosynas pro dotes & quatenus non licet, quae proviso fit per Episcopum adhibenda, Respondit: Si ex redditibus Monasterii, vel ex consuetis elemosynis tantum suppetat Monialibus, ut ad ipsarum vestitum, ut ad fabricam Ecclesiae, aliaque necessitates commode sufficiat, minime licet: Secus si Monialium numerus augeatur. Cum autem hujusmodi theorica ad primum difficultate deduci possit, referendum videtur ad Sanctissimi no. qui probavit sententiam Congregationis, confirmans, augendum numerum, si dotes augeatur. Item, (inquit) bene difficultate postea sustulit Sacra Congregatio super negotiis Episcoporum, & Regularium, quae animadversio sustulit numerum Monasterii sine doteum subditio dicitur non posse, & propter ingruentes redditus, & cetera insuperatos, plerumque ad inopiam redigi: Summi Pontificis

Monasterio, & domibus quibuscumque Religiosae tam virorum, quam mulierum, ut tantum numerus ad Professionem Religiosam recipiendus est, qui vel ex redditibus ipsorum Monasteriorum, vel ex consuetis elemosynis commode posse sustentari.

Monasteria habent, prout habere debent, redditus sufficientes ad adalenas Moniales numerarias, ergo dotes delatio illicita, ita est, & simoniacae, per textum in cap. Quoniam, infra, De Simoniam, ubi simoniacae habes dicitur quia adeo plerisque Moniales inficillae, ut vix aliquas sine pretio recipiant in Sorores, pauperitatis praetextu volentes hujusmodi vitium palliare. Et Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Trident. Interpretum olim consulti, An Monasteria Monialium, in quibus iuxta Decretum c. 3. Sessione 25. De Regularibus, oblatibus certum numerum constituitur, liceat Abbatissae in locum Monialium deficientium alias recipere, pacta certa elemosynas pro dotes & quatenus non licet, quae proviso fit per Episcopum adhibenda, Respondit: Si ex redditibus Monasterii, vel ex consuetis elemosynis tantum suppetat Monialibus, ut ad ipsarum vestitum, ut ad fabricam Ecclesiae, aliaque necessitates commode sufficiat, minime licet: Secus si Monialium numerus augeatur. Cum autem hujusmodi theorica ad primum difficultate deduci possit, referendum videtur ad Sanctissimi no. qui probavit sententiam Congregationis, confirmans, augendum numerum, si dotes augeatur. Item, (inquit) bene difficultate postea sustulit Sacra Congregatio super negotiis Episcoporum, & Regularium, quae animadversio sustulit numerum Monasterii sine doteum subditio dicitur non posse, & propter ingruentes redditus, & cetera insuperatos, plerumque ad inopiam redigi: Summi Pontificis

mauduc? Quis plantat vineam, & de genimine vitis non bibit? Ita & his, qui alicui deferviunt, de Altari vivere con-

statutionis Concionatoribus Divino Jure debentur, ut docet Apostolus 1. ad Cor. 9. Quis militat suis stipendiis unquam? Quis plantat vineam, & de fructu ejus non edit? Quis hincit gregem, & de lacte gregis non manducet? Scriptum est in Lege Moysi: Non aliquid es homini videranti. Numquid de bobus cura est Deo? An properat utriusque hoc dicit? Nam propter nos scripta sunt. Quoniam debet in spe, qui arat, arare: & qui trahit, in spe fructus percipiant. Si nos vobis spiritualia seminamus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus? Vos scitis quoniam, qui in Sacrario operantur, qua de Sacrario sunt, edunt: & qui Altari deferviunt, cum Altari participant? Ita & Dominus ordinavit illi, qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere.

Idem confirmat S. August. Lib. De Opere Monachorum, c. 26. Qui propter hoc (inquit) Evangelium predicat, ut habeat, unde manducet, & unde vestiat, simul se putet, & Deo servire, quia Evangelium predicat, & Mammona, quia propter ista necessaria predicat, quod Dominus dicit fieri non posse. At per hoc ille, qui propter ista Evangelium predicat, non Deo, sed Mammona servit consecratur: est Deus illo ad altum provectum, quomodo ipse voluit, utatur.

Et S. Greg. Lib. 19. Moralium, cap. 10. explicans hanc verba cap. 29. Quando lavandus pedes meos univo; pedes Domini Prædicatores Evangelii interpretatur, butyrum vero sustentationem, quæ ipsi a fidelibus debetur. Butyro inquit pedes lavantur, dum Sancti Prædicatores debentibus audientibus stipendia conferunt: Et quot fatigati debentibus prædicationis labor, exhibita ad discipulis pinguedine boni operis fovet: non quod id prædicent, ut alantur: sed ut alantur, ut prædicent, id est, ut prædicare subsistant: non ut intentionem suam in vultu translati ad Prædicatores, sed ad utilitatem prædicationis deferviant ministeria sustentationis. Unde a bonis Prædicatoribus non causa vitii prædicationis impenditur, sed causa prædicationis accipitur vitium. Et quoties Prædicatio necessaria ab audientibus conferuntur, non solum ut verum munere, sed de conferentium dare mercede. Unde per Paulum dicitur: Non quero datum, sed requiro fructum. Datum quippe est vel ipsa, que impenditur: fructus vero datus est. Si benigna mente futura mercedis studio aliquid impendatur. Ergo datum in re accipimus, fructum in corde.

Idem docet S. Th. in 4. sententiarum. dist. 25. q. 3. art. 2. Quæritur 1. ad quæritur: Si stipendia (inquit) debentur Prædicantibus ad sustentationem vitium, non ex gratia vel iniquitate verbum Dei, & circa prædicationem ista necessaria occurrunt, non autem debentur eis quasi prædicationis.

Et 2. q. 100. art. 6. ad 1. Prædicatores (inquit) temporalia debentur ad sustentationem prædicationis, non autem ad sustentationem prædicationis vitium. Unde supra illud 1. ad Tim. 3. Qui bene præstunt prædicari, & dicit Glossa (ex S. August. sumpta Lib. de Pastor.) Necessitas ipsi accipere, unde vivunt, Caritas est præbere: non tamen quæ vitia, qui annuntiant, unde vivunt. Si enim sic vivunt, magnum rem vili vendunt. Accipiunt sustentationem necessitatis a populo, mercedem dispensationis a Domino. Non expectent illi mercedem, nisi unde & ipsi salutem.

Hanc Regulam aditit S. Th. Quodlibet 8. q. 6. art. 1. Celebrare Divinum Officium in Ecclesia (inquit) est actus spiritualis ex parte principis: competit enim alicui ex hoc, quod est Clericus. Et ideo Simoniam committit, qui hujusmodi actum vendere intendit: in qualibet enim venditione pretium accipitur quasi sine. Et ideo in prædicto casu dispensandum est: si enim hujusmodi venditionem recipit quasi sine sui operis principaliter inventum, Simoniam committit: & ita mortaliter peccat: si autem habet principalem suam Deum in tali actu, ad hujusmodi autem distributiones respicit secundario, non quasi in suam, sed sicut in id, quod est necessarium ad suam sustentationem, corripit, quod non vendit actum spirituum: & ita Simoniam non committit, nec peccat: sic enim acceptio distributionum non erit causa, quare ad Ecclesiam vadat, sed proprie hujusmodi determinationis, quare nunc vadat, & non alia vice.

Triplici ex causa sunt spiritualia (inquit) Petrus Cantor in verbo Abbreviato, c. 25.) Causa propter quam, quæ debet esse solus Deus; & causa sine qua non possent fieri; & causa sine qua non fierent. Si spirituale sit ob temporale tantum, & non propter Deum, istud execrabile est, & diabolum. Si vero causa Dei, & causa terreni emolumentum, sine qua non fierent, cum possent, iam causa sine qua veritur in causam propter quam. Pallium enim meum breve est, & stratum meum angustum est, &c. Non potestis Deo servire, & Mammonæ. Quousque claudicatis in duas partes? Non potestis ingredi terram dubis visis. Tyranniam vero causata necessitas humana fragilitatis excusat. Dignus est enim operarius cibo suo.

stentationis Concionatoribus Divino Jure debentur, ut docet Apostolus 1. ad Cor. 9. Quis militat suis stipendiis unquam? Quis plantat vineam, & de fructu ejus non edit? Quis hincit gregem, & de lacte gregis non manducet? Scriptum est in Lege Moysi: Non aliquid es homini videranti. Numquid de bobus cura est Deo? An properat utriusque hoc dicit? Nam propter nos scripta sunt. Quoniam debet in spe, qui arat, arare: & qui trahit, in spe fructus percipiant. Si nos vobis spiritualia seminamus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus? Vos scitis quoniam, qui in Sacrario operantur, qua de Sacrario sunt, edunt: & qui Altari deferviunt, cum Altari participant? Ita & Dominus ordinavit illi, qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere.

Idem confirmat S. August. Lib. De Opere Monachorum, c. 26. Qui propter hoc (inquit) Evangelium predicat, ut habeat, unde manducet, & unde vestiat, simul se putet, & Deo servire, quia Evangelium predicat, & Mammona, quia propter ista necessaria predicat, quod Dominus dicit fieri non posse. At per hoc ille, qui propter ista Evangelium predicat, non Deo, sed Mammona servit consecratur: est Deus illo ad altum provectum, quomodo ipse voluit, utatur.

Et S. Greg. Lib. 19. Moralium, cap. 10. explicans hanc verba cap. 29. Quando lavandus pedes meos univo; pedes Domini Prædicatores Evangelii interpretatur, butyrum vero sustentationem, quæ ipsi a fidelibus debetur. Butyro inquit pedes lavantur, dum Sancti Prædicatores debentibus audientibus stipendia conferunt: Et quot fatigati debentibus prædicationis labor, exhibita ad discipulis pinguedine boni operis fovet: non quod id prædicent, ut alantur: sed ut alantur, ut prædicent, id est, ut prædicare subsistant: non ut intentionem suam in vultu translati ad Prædicatores, sed ad utilitatem prædicationis deferviant ministeria sustentationis. Unde a bonis Prædicatoribus non causa vitii prædicationis impenditur, sed causa prædicationis accipitur vitium. Et quoties Prædicatio necessaria ab audientibus conferuntur, non solum ut verum munere, sed de conferentium dare mercede. Unde per Paulum dicitur: Non quero datum, sed requiro fructum. Datum quippe est vel ipsa, que impenditur: fructus vero datus est. Si benigna mente futura mercedis studio aliquid impendatur. Ergo datum in re accipimus, fructum in corde.

Idem docet S. Th. in 4. sententiarum. dist. 25. q. 3. art. 2. Quæritur 1. ad quæritur: Si stipendia (inquit) debentur Prædicantibus ad sustentationem vitium, non ex gratia vel iniquitate verbum Dei, & circa prædicationem ista necessaria occurrunt, non autem debentur eis quasi prædicationis.

Et 2. q. 100. art. 6. ad 1. Prædicatores (inquit) temporalia debentur ad sustentationem prædicationis, non autem ad sustentationem prædicationis vitium. Unde supra illud 1. ad Tim. 3. Qui bene præstunt prædicari, & dicit Glossa (ex S. August. sumpta Lib. de Pastor.) Necessitas ipsi accipere, unde vivunt, Caritas est præbere: non tamen quæ vitia, qui annuntiant, unde vivunt. Si enim sic vivunt, magnum rem vili vendunt. Accipiunt sustentationem necessitatis a populo, mercedem dispensationis a Domino. Non expectent illi mercedem, nisi unde & ipsi salutem.

Hanc Regulam aditit S. Th. Quodlibet 8. q. 6. art. 1. Celebrare Divinum Officium in Ecclesia (inquit) est actus spiritualis ex parte principis: competit enim alicui ex hoc, quod est Clericus. Et ideo Simoniam committit, qui hujusmodi actum vendere intendit: in qualibet enim venditione pretium accipitur quasi sine. Et ideo in prædicto casu dispensandum est: si enim hujusmodi venditionem recipit quasi sine sui operis principaliter inventum, Simoniam committit: & ita mortaliter peccat: si autem habet principalem suam Deum in tali actu, ad hujusmodi autem distributiones respicit secundario, non quasi in suam, sed sicut in id, quod est necessarium ad suam sustentationem, corripit, quod non vendit actum spirituum: & ita Simoniam non committit, nec peccat: sic enim acceptio distributionum non erit causa, quare ad Ecclesiam vadat, sed proprie hujusmodi determinationis, quare nunc vadat, & non alia vice.

Triplici ex causa sunt spiritualia (inquit) Petrus Cantor in verbo Abbreviato, c. 25.) Causa propter quam, quæ debet esse solus Deus; & causa sine qua non possent fieri; & causa sine qua non fierent. Si spirituale sit ob temporale tantum, & non propter Deum, istud execrabile est, & diabolum. Si vero causa Dei, & causa terreni emolumentum, sine qua non fierent, cum possent, iam causa sine qua veritur in causam propter quam. Pallium enim meum breve est, & stratum meum angustum est, &c. Non potestis Deo servire, & Mammonæ. Quousque claudicatis in duas partes? Non potestis ingredi terram dubis visis. Tyranniam vero causata necessitas humana fragilitatis excusat. Dignus est enim operarius cibo suo.

Idem docet S. Th. in 4. sententiarum. dist. 25. q. 3. art. 2. Quæritur 1. ad quæritur: Si stipendia (inquit) debentur Prædicantibus ad sustentationem vitium, non ex gratia vel iniquitate verbum Dei, & circa prædicationem ista necessaria occurrunt, non autem debentur eis quasi prædicationis.

Simonia mentalis, & conventionalis Excommunicationem, alioquin penam canonicam non inferunt, sed sola Simonia realis; cum scilicet ista de pecunia, seu re pretio estimabili pro spirituali danda conventum est expresse, vel tacite, ut ex una saltem parte conditio impleta sit.

Ita docet S. Th. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 6. Quoad Deum (inquit) sola voluntas facit excommunicationem: Sed quoad Peccatum Ecclesiasticum exterior non puniunt, ut Simoniacus, ut abrenuntiare tenentur, sed debet de mala intentione penitere. Idem confirmat ex Capiti Mandato, Ext. De Simonia, quo Gregorius IX. Legato querenti, utrum excommunicatus ab eo Mandatum dispensandi cum Monachis Simonice recepti ad ipsos etiam Abbates extendi, & ad Resignationes spiritualium, & temporalium, quo nulla pacto, sed affectu animi præcedente, utriusque taliter acquirantur (in quo casu delinquentibus sufficit per solam Penitentiam suo satisfacere Creatori) esset pro Simonia hujusmodi non teneri.

REGULA XLIII.

Qui prore spirituali aliquid pretio estimabile dedit, vel accepit, seu manu a manu, aut ab obsequio, aut a lingua, quamvis nullo pacto procedente, ad renuntiationem Beneficii, & ad restitutionem tenetur, si animo proposito rem temporalem pro spirituali dare, vel accipere.

Nullus enim potest licite retinere id, quod contra voluntatem Domini acquisivit (inquit S. Th. 2. 2. q. 100. art. 6.) Puta, si aliquis dispensator de rebus domini sui daret aliquid contra voluntatem, & ordinationem Domini sui, ille, qui accepit, licite retinere non potest. Dominus autem, cuius Ecclesiarius Prelatus fuit Dispensator, Ministri, ordinavit, ut spiritualia gratis darentur, secundum illud Matth. 10. Gratis accepistis, gratis date, Et ideo, qui numeris intervenit spiritualia quæcumque assequitur, ea licite retinere non potest.

Nicivie eadem Regula Can. Si quis neque, Causa 1. q. 1. q. 5. Gregorio tribuitur: Si quis fraudulenter munusculo Episcopalem, seu Sacerdotalem, non lucto animarum, sed inanis gloria avaricia fultus dignitatem accepit, & in vita sua non sponte reliquerit, nunquam in sperata morte Penitentem non invenire, procul dubio in æternam perit. Fraudulentum munusculum intelligitur, quod nulla conventionem prævia, quasi ex mera, gratuitaque liberalitate datum est; cum tamen eo donatum; vel acceptum sit animo, ut per illud ad spirituales dignitates, seu Beneficium Ecclesiasticum perveniretur, sive ut illius intuitu Beneficium conferretur.

Tandem qui lacrum solo mutui nomine percepti, nullo pacto intercedente, ad eam restitutionem obligatur, ut colligitur ex cap. Quoties, & cap. De Usura. Pari ergo jure Simoniacus, qui turpe lacrum ex re spirituali, vel ci annexa percipit, ad restitutionem tenetur, etiam si nullum pactum intercellerit, sed solo animi proposito pretium intenderit.

REGULA XLIV.

Qui per Simoniam ordinati sunt, quamvis ipsi criminis istius confesi non fuerint, ab executione tamen Ordinum ipso Jure sunt suspensi.

Idem docet ex cap. Quoties, & cap. De hoc, quod est Alexander III. Responsum, Ext. De Simonia: Ex Pauli II. Constitutione, quo incipit, Cum detestabile, & ex S. Th. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 1. Ille (inquit) qui Simoniacus recipit sacramentum, recipit quidem characterem Ordinis propter efficaciam sacramenti: Non tamen recipit gratiam, neque Ordinis executionem, eo quod quasi furtive suscepti characterem contra principalem Domini voluntatem. Et ideo est ipso Jure suspensus, & quoad se, ut scilicet nullus ei communicet in Ordinis executione. Et ad tertium: Si vero eo nec volente, nec sciente, per alios alicuius Promotio Simoniaci procuratur, caret Ordinis executione.

REGULA XLV.

Cum illi, qui Simoniaci sunt ordinati, nec tamen Simonia confesi fuerint, dispensare potest Episcopus, ut Ordinibus ita suscepti functiones obeant: si vero ipsi Simoniam commiserint, aut hujusmodi criminis participes fuerint, necessaria est Summi Pontificis dispensatio. Idem est iudicium de Simoniaci Beneficiorum impetratione. Qui enim aliena Simonia, nec scientes, nec volentes, Beneficium Ecclesiasticum consecuti sunt, illud retinere possunt: cum Episcopi dispensatione: qui vero Simonia participes, seu confesi fuerint, non possunt, nisi Summi Pontificis Dispensatione, & indulgentia in integrum restituantur.

Prima pars constat ex cap. De Simoniaci Ordinatis, Ext. De Simonia, quod est Lucii II. Responsum: Certum in Nat. Alex. Theol. Tom. I.

quit) sibi dare non possumus Responsum, nisi plenus cognoscimus, qualiter fuerint ordinati: cum quidam, licet se scire sint omnium quamdam speciem Simoniam, utpote ipsi ignorantiam, Simoniaci ordinantur, possunt (quia Simoniaci non sunt) in suis Ordinibus remanere. Idem confirmatur ex cap. Post translationem, Ext. De Reordinatione, quod est Innoc. III. Archiepiscopi Ravennati electo scribentis: Si quis per cupiditatem parentum (eo tamen penitus ignorante) fuerit Episcopatum adeptus, & hoc comperto, Episcopatum ipsum de licentia Superioris dimittens, observantiam elegerit Regularum: est ad Episcopatum eundem redire postmodum nequeat; juxta canonicas Sanctiones, ad alium tamen poterit licite reassumi. Cujus Capituli Glossa hæc habet in rem nostram: Papa potest dispensare cum Simoniacis, qui characterem habent vitiosum, qui scienter Simoniam commiserunt: Quod probat ex cap. penultimo: De Simonia, quod Gregorius IX. Responsum est: Si quis (inquit) ordinaverit, seu ad Ordinem præciperit, quod super Provisione sua non inquireret eundem: Ordinator a Callatione, Præsentator vero ab executione Ordinum per triennium, & Ordinatus ab Ordine sic suscepto, donec dispensationem super hoc per sedem Apostolicam obtinere meruerit, nonnulli se suspensos. Pergit Glossa: Sed inferiores Prelati non possunt dispensare cum sciente, sed Papa: hoc ideo; quia bene purgatur vitium furri, re furto aqua foveam remanens de voluntate Domini, si Deo Usur. L. Si fur. & Causa 1. q. 1. C. quod quidam, vers. Si forte malitia characterem, &c. Sed cum Simonia commissa est ignorante illo, cui acquiritur est Beneficium, vel qui Ordinem, vel Dignitatem adeptus est ignoranter, possunt Episcopi dispensare post liberam Resignationem. Sed in hoc distinguuntur: Beneficium etiam simplex eo modo est adeptus, statim post Resignationem potest resumere ad illud dispensatio, ut supra, De electione, c. Si alicuius. In illo, qui Dignitatem sic est adeptus, distinguuntur: statim potest Episcopus dispensare cum illo, & ad eandem Prælaturam. Causa 1. q. 5. C. Prælatum. Ubi dispensatur in Dignitate assumenda cum eo, qui sponte renuntiavit Ordini ignoranter recepto. Si vero de hoc contentum in iudicio, & electio sua probata fuerit, quia Simonia facta, & licet eo ignorante, tunc Episcopus illa vice cum eo non poterit dispensare, sed postea sic. Supra, De electione, cap. Si alicuius. Et ita tenentur circa hujusmodi dispensationem Simoniacorum.

Secunda pars Regule nostre confirmatur ex Gregorio IX. cap. Si alicuius, Ext. De Electione, mox laudato. Si alicuius electione (inquit) propter Simoniam, eo ignorante, & alicuius non habente commissam; contrahit reprobatus: cum eo super Prælatione, ad quam taliter fuerat electus, illa vice non potest Episcopus dispensare. Quamvis circa eum, qui ignoranter recipit simplex Beneficium pro Simoniacis privatum, post liberam Resignationem, Episcopi dispensatio soleretur.

Idem confirmatur ex S. Th. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 7. Dispensare, inquit, cum eo, qui est Beneficium Simoniaci scienter, solus Papa potest. In aliis autem casibus potest etiam Episcopus dispensare: Ita tamen, quod prius abrenuntiet, quod Simoniaci acquisivit, & tunc dispensationem consequatur, vel parvam, ut habeat laicam Communicationem, vel magnam, ut post Penitentiam in alia Ecclesia in suo Ordine remaneat: vel majorem, ut remaneat in eadem, sed in Minoribus Ordinibus: vel maximam, ut in eadem Ecclesia etiam Majores Ordines exequatur; non tamen Prælationem accipiat.

REGULA XLVI.

Renuntians Beneficio simplici, ad quod per Simoniam ignorata fuerat assumptus, si postea ad illud ex indulgentia Capituli iterum assumatur, nihil ex prima electione sibi vindicare potest.

Canonicus itaque sic promotus, & post Renuntiationem iterum admittus, postremum locum in Choro, & in aliis obtinet, ut respondet Clement. III. cap. Ex institutione, Ext. De Simonia. Prima enim collatio, seu receptio ipso jure nulla erit: Actio autem semel extincta non amplius revivificat.

REGULA XLVII.

In parvas Canonicas non incurrit, nec ad Beneficium, Dignitatem, vel Officium Ecclesiasticum referendum tenetur illi, qui non solum ignorante, sed prohibente, pecunia, vel aliquo alio modo pretio estimandum datum est, ut et Beneficium illud, Dignitas, vel Officium procuraretur: maxime si datum sit in ejus odium, & per insidias.

Ita declarat Innoc. III. cap. Sicut, Ext. De Simonia, Causa hæc sunt verba: Quamvis autem secundum sacrorum Canonum Instituta, etiam parvuli, qui cupiditate parentum Ecclesiam per pecuniam sunt adepti, eas dimittere renuntiant: quia tamen longe diversum est non probare consensum, & expresse aliquid prohibere: taliter duximus respondentendum, quoniam ex eo, quod contra prohibitionem, & voluntatem suam (a qua postmodum minime recessisti) aliquis, re penitus ignorante, Bbb 2 pro.

Simoniaci Ordinarum irregularitas.

Quis dispensare potest cum iis.

Mat. II. 1. Reg. II. Eccl. 4.

promissam pecuniam, & exsoluit; praesertim cum in nulla sit tibi consanguinitate conjunctus, nihil tibi debet ad penam, vel culpam (sicut credimus) imputari: nisi postea consenseris, pecuniam solvendo promissam, aut reddendo solutam: alioquin contingeret, quod alicuius factum, in fidem inimici parantur, eisdemque existere, cui penitus infideliter: & sic aliquis de fraude sua commodum reportaret.

REGULA XLVIII.

Qui Beneficium per Simoniam sciens volens obtinuit, fructus omnes restituere tenetur, non solum extantes, sed consumptos, illis dumtaxat exceptis, qui in Ecclesia ipsius utilitatem sunt expensi: qui vero Simoniam conficiunt non sunt, fructus consumptos restituere non tenentur.

Simoniacorum restitutio.

Sic respondet S. Th. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 3. Si aliquis (inquit) scienter, & proprio sponte Simoniaci accipiat Ordinem, vel Ecclesiasticum Beneficium, non solum privatur eo, quod accepit, ut scilicet careat executione Ordinis, & Beneficium resignet cum fructibus inde perceptis, sed etiam uterque puniatur, quia notatur infamia. Et tenetur ad restituendum fructus non solum perceptos, sed etiam eos, qui percepti potuerunt a possessore diligenti. Quod tamen intelligendum est de fructibus, qui superant, deductis expensis factis causa fructuum, exceptis fructibus illis, qui alii expensis factis utilitatem Ecclesiae. Si vero eo nec volente, nec scienter, per alios alicuius Promotio Simoniaci procuratur, caret quidem Ordinis executione, & tenetur resignare Beneficium quod est consecutus, cum fructibus extantibus: non autem tenetur restituere fructus consumptos, quia bona fide possedit: nisi forte iniunctus eius fraudulenter pecuniam daret pro alienis Promotio, vel nisi ipse expresse contraxerit. Tunc enim non tenetur ad restitutionem, nisi forte postmodum pacto confenserit, solvendo quod fuit promissum.

REGULA XLIX.

Restitutio pecuniae per Simoniam acceptae, fructuumque ex Beneficiis Simoniaci obtentis percipiendorum, facienda est Ecclesiae, vel pauperibus.

Cui facienda restitutio fructuum a Simoniacis.

Ecclesiae restitutionem faciendam respondet Alexander III. cap. De hoc, Ext. De Simonia; Ecclesiae, vel pauperibus faciendam, S. Th. docet, 2. 2. q. 32. art. 7. Alio modo (inquit) est aliquid illicite acquisitum, quia quidem illi, qui acquisivit, retinere non potest, quia scilicet contra iustitiam legis divinae agit. Unde non debet fieri restitutio ei, qui dedit, sed debet in elemosinas erogari.

Et q. 100. art. 6. ad 4. Pecunia, inquit, vel possessio, vel fructus Simoniaci accepti, debent restituere Ecclesiae, in cuius injuriam data fuerunt, non obstante quod Praetor, vel a quoque de Collegio illius Ecclesiae facti in culpa; quia eorum peccatum non debet alii nocere: ita tamen quod, quantum fieri potest, ipsi, qui peccaverunt, inde commodum non consequantur. Si vero Praetor, & tunc Collegium sunt in culpa, tunc debet cum auctoritate Superioris, vel Pauperibus, vel alteri Ecclesiae erogari.

CAPUT VIII.

De Horis Canonicis, & Obligatione illas recitandi.

ARTICULUS PRIMUS.

De Horarum Canonicarum Antiquitate, & Numero.

Luc. 21. 1.

CUM oportet Christianum semper orare, & nunquam desicere, ut docet Christus: multo magis Clerici, qui Deo singulari quadam, & praecipua ratione consecrati, & mancipati sunt, quasi quidam inter Deum, & Populum sequentis, ac Mediators, & a rerum terrenarum curis, ac sollicitudinibus huius saeculi magis liberi, & expediti, assidue in oratione versari tenentur, Apostolorum exemplo, qui sic orationi sese adstrictos esse sentiebant, ut relicta Diaconis Viduarum, & Pauperum procuracione, ut relicta Diaconis, & praedicationi Verbi Dei addictos profiterentur: Nos vero orationi, & Ministerio verbi instantes erimus. Sed cum humana infirmitas & multiplex huius vitae necessitas non patitur, ut homines continuis mensis intentione in Dei laudibus, & oratione occupentur; aliterque etiam Ordinis sui Officii pro salute proximorum incumbere Clerici debeant: ideo diversae orandi Horae ab initio Ecclesiae constitutae sunt. In Synagoga tres erant celeberrime orandi Horae, Tertia, Sexta, & Nona, ut ex Scriptura sacra colligitur, & ex Tertulliano Lib. De jejuniis, c. 10. & 11. qui & has Horas Officii Dei consecratas, exinde Apostolicas vocat, id est ab Ecclesia Christi Apostolorum tempore, & ex eorum praescripto observatas. Sed nobis, inquit, S. Cyprianus Lib. de Oratione Dominica, praeter Horas antiquitatis observatas, orandi, nunc & spatia, & sacramenta creverunt. Nam, & mane orandum est, ut Resurrectio Domini matutina oratione celebretur... Recedente item Sole, & sic cessante necessario

Luc. 21. 1.

Ad. 6.

Diversae orandi Horae ab initio Ecclesiae constitutae.

rursus orandum est. Nam quia Christus Sol verus, & dies est verus, Sole, ac die seculari recedente, quando oramus, ac petimus, ut supra nos lux denovo veniat, Christi precamur adventum, lucis aeternae gratiam praebitum... Quod si in Scripturis Sanctis Sol verus, & dies verus est Christus; Hora nulla a Christianis excipitur, quominus frequenter, ac semper Deus debeat adorari: ut qui in Christo, hoc est, in Sole, & in die vero sumus, instamus per totam diem precibus, & orationibus: & quando manus lege decurrunt vicibus alterius non revoluta succedunt, nullum de nostris tenebris esse orantibus damnum potest quia filius lucis & in nobilibus dies est.

S. Hieronymus Epistola ad Eusebium, De Custodia Virginitatis. Diversis orandi Horas institutas docet, Ut si forte aliquo fuerimus opere nimium detenti, ipsam nos ad Officium tempus admonet. Et in Epist. ad Demetriadem Virginitatem singulorum Horarum districti meminit. Praeter Psalmorum, & orationis ordinem (inquit) quod tibi Hora Tertia, Sexta, Nona, ad Vesperam, & Media Nocte, & Mane semper esse extendendum, status, quot horis sanctam Scripturam discrete debeas.

Matutinas Laudes in Ecclesia Catholica, Internales item Psalmos, & Orationes, id est, Vesperarum Officium celebrat S. Epiphanius testatur, in Expositione Fidei. Lucernarium alii e Veteribus appellatur. S. Hieronymus in Epistola ad Ixetam, Sacrosanctum Vesperarium, quod accensa lucerna reddebatur.

De Hymnis, & Psalmis canendis ipsius Domini, & Apostolorum habere nos documenta, & praepara scribit S. Augustinus. Epist. 55. abas 119. ad Januarium. Et Epist. 130. alius 121. ad Praxam, cap. 9. ait, sine intermissione orate, nihil aliud esse, quam beatam vitam, quae nulla nisi aeterna est, ab eo, qui eam solus dare potest, sine intermissione desiderare. Sed ideo ab aliis curis, atque negotiis, quibus ipsum negotium quodammodo repedit, certis Horis ad negotium orandi mentem revocamus, verbis orationis nos hos admonentes in id quod desideramus intendere, nequid respicere operatur omnino frigidat, & penitus extinguitur, nisi crebrius inflammetur.

Concil. Carthaginense 4. Can. 49. statuit, ut Clericus, qui absque corpulentis insigniis, id est, nisi morbo affectus, vigiliis deest, suspendatur. Concilium Venericum in Britannia minori anno 465. celebratum Can. 15. Unam Officiorum Regulam, unum Sacrorum Ordinem, & unamque psallendi consuetudinem in Provincia Turonensi teneri decernit. Idem Concilium Can. 14. Clericum, qui Matutinis Hymnis, subducentibus septem diebus a Communione extraneam haberi facit: Quia Ministrum Sacrorum eo tempore, quo non potest ab Officio sua honesta necessitas excusare, fas non est a salubri devotione cessare. Plura de divinarum Officiorum Ritu, & Ordine in aliis Conciliis Galliae, Hispaniae, Germaniae, Angliae, Africae, Italiae leguntur, quae vel indicare longum esset. Laicos ipsos Fideles olim Officia divina frequentate SS. Patres, & Ecclesiasticae Historiae monumenta testantur: Monachos Officia divina. Horaeque Canonicas psallere solitos testantur Regulae SS. Basilii, Patris, Benedicti, Casarii, Aureliani, Columbanii, Petri, Cassiani Lib. 2. cap. 5. & 6. Lib. 3. qui de Canonico Diurnarum Orationum, & Psalmorum Modo inscribitur. Clericos sacra Psalmodia non minori studio, pietate, ac fervore vacasse constat ex S. Paulino Epist. ad Victricium Rothomagensis Episcopum, ex S. Gregorio Magno Lib. 4. Epist. 44. & Lib. 10. Epist. 22. Gregorio Turonensi in variis Historiae suae locis, praesertim vero Lib. 10. ubi Injuriosum Episcopum insulsiuissimum Tertium, & Sextam in Ecclesia Turonensi testatur; Quod modo (inquit) in Dei nomine perseverat. Item ex Concilio Turonensi 2. anno 567. Can. 18. Item ex Venantius Fortunatus in Vita S. Germani Parisiensis Episcopi, & Carminum 10. Libri secundi, quo Parisiensis Ecclesiae praecelsum elogium continetur. Ex Sidonio Appellinar. Lib. 4. Epist. 11. ubi Claudianum S. Mamerti Viennensis Episcopi fratrem, & Vicarium laudat, quod Psalmos praecinerit, & Lectiones per annum ordinaverit. Ex Cypriano Episcopo Toloneni in Vita S. Casarii Arelatensis Episcopi lib. 1. & ex ipso Casario Sermone 288. & 149. Appendices Augustiniana, Editionis postremae Parisiensis. Ex Collatione Episcoporum, quorum caput erat Sanctus Avitus Viennensis, coram Gunehado Burgundiae Rege adversus Arianos an. 499. habita: ex Agobardo Lugdunenensi Episcopo in Libris De Divina Psalmodia, & De Correctione Antiphonarum, & Contra Amalariam. Et S. Isidoro Hispanensi Episcopo Lib. 6. Originum, c. 19. & Lib. 1. De Officiis Ecclesiasticis, & ex Breviario Mozarabico, quod in editione Cardinalis Ximenes inscribitur, Officium Gothicum, si ve Mixtum secundam Regulam B. Isidori. Ex Capitulari Henrici Archiepiscopi Remensis ad suum Diocesani Praesbyteros. Ex Regione Lib. 1. De Ecclesiastica Disciplina. Ex Regula Crodegangii Metensis Episcopi. Ex Capitul. Abionis Basilicensis Antifitis; necnon ex aliis veteribus Monumentis.

Variis nominibus sacrum illud veritibus clericis pensum Officii insignitum est. Vocatum est Officium Canonicum, seu Hora Canonica, quod Ecclesiastica Regula praescriptum, ac ordinatum esset. Dicitur etiam Officium S. Hieronymi in Vita S. Hilari.

Hilarionis: Oremus (inquit) psallamus, reddamus Domino Officium. & sic ad vitam properabit, & a Concilio Veneto Can. 15. Unam (inquit) Officiorum Regulam tenemus. Item a Concilio Agathensi Can. 26. Ad celebranda divina Officia ordinem quem Metropolitanus tenent, Provinciales observare debent, a Gregorio II. Romano Pontifice in Capitulari, a Concilio Toletano, a S. Isidoro Hispanensi, & a S. Benedicto, & Casario, a S. Gregorio Magno Lib. 8. Epist. 34. in Regula S. Donati Vesonensis Episcopi, & Opus Dei appellatur. Cursum Ecclesiasticum appellant Gregorius Turonensis Lib. 5. Historia, cap. 32. & Lib. 1. De Gloria Maritimi, ubi se Librum unum De Curibus Ecclesiasticis scripsisset. Venantius Fortunatus in Vita S. Germani Parisiensis Episcopi cap. 76. Leo IV. Pontifex Maximus Hom. 4. Ad Praesbyteros, & Rutherius Veronensis Episcopus in Hom. Synodica; Venerabilis Beda Lib. 4. Historia, cap. 18. Concilium Celsiterense in Anglia anno septingentesimo octogesimo septimo celebratum, cap. 7. Aga S. Vualarici Abbatis; & antiquus Auctor Anonymus Libelli De Cursum Ecclesiasticorum Origine editi a Spelmano Tom. 1. Conciliorum Angliae. Breviarium denique a Divinorum Officiorum abbreviacione, cum in gratiam Clericorum publici officii negotii occupatorum in Romana Curia, tum in gratiam Missionariorum Apostolicorum facta, & in omnibus Urbis Ecclesiae recepta mandato Nicolai III. de genere Ursinorum, qui Pontificatus initio anno millesimo ducentesimo septuagesimo septimo, dicitur ait Radulfus Tangrensis Decanus. Sed certe antiquus est Breviarium nomen: Status enim Abbatum Provinciae Narbonensis anno millesimo ducentesimo vigesimo secundo conditus, quae leguntur Tom. 4. Spiegelii, jubent ut Monachi in Sacris Ordinibus constituti, in longi itinere profecturi, sine Breviario, vel Psalterio non mittantur. Et Concilium Tolosanum anno millesimo ducentesimo vigesimo nono, Can. 34. prohibet de Libris Veteris Testamenti, aut Novi Latini permitantur habere, nisi forte Psalterium, vel Breviarium pro Divinis Officiis, aut Horas Beatae Mariae aliquis ex devotione habere velit. Sed ne praemissa Libros habeant in vulgari translatos. Breviarium igitur dictum est, quod Lectiones breviores ex Scriptura Sacra, & Homilias Patrum excerptas, & in dies anni singulis distributas: pro ratione Temporis, & Personarum, uno Libro completatur, in commodum Clericorum, & Religiosorum Virorum.

Breviarium nomen quando usurpatur.

Septem Mores Canonici Officii, divinitus instituti Christi Horis significandis accommodati.

Septem sunt Horae Canonici Officii, Matutinum, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Vespera, & Completorium. Ut merito cum Propheta dicitur, Septies in die laudem dicitis illi. Diversis Passionis Christi horis significandis sunt accommodatae, ut Clerici quotidianam illud servitium suae Officii pro solvendo, ea, quae Redemptor noster pro nobis passus est, in memoria revocent, ac meditentur. Quod iudicant Veritas in Glossa cap. Praesbyter, Ext. De Celebratione Missarum relati.

Hae sunt septem propter quae psallimus Horis: Matutina laudat Christum, qui crimina purgat. Prima replat spiritus: causam dat Tertia mortis. Sexta Cruci nescit: laus eius Nona biparit: Vespera deponit: tamulo Completae reponit. His praenotatis, Regulae Morales de Horarum Canonicarum recitatione tradendae sunt, & explicandae.

ARTICULUS II. REGULAE MORALES. De Officiis Divinis, seu Horarum Canonicarum recitatione. REGULA PRIMA. Clerici sacris Ordinibus initiati, & beneficiati, Divinum, & Canonicum Officium etiam privatim recitare tenentur sub poena peccati mortalis. Restitutions vero obnoxii sunt Beneficiati, qui sua culpa Officii Divini recitationem omittunt, pro rata emissi Officii pars.

Clerici in sacris Ordinibus Constituti vel Beneficiati, ad Breviarium etiam privatim recitandum tenentur.

Et Ecclesiae Lex, si ve Consuetudo, quae Ministri Sacri ad recitandas Horas Canonicas tenentur, interpretatio quadam est Iuris Divini, orta ex Clericorum conditione, qui toti divino cultui consecrati sunt, ac mancipati, ut saltem aliquot horas divinis laudibus insumant, quorum omnis cogitatio in Deum, & de Deo esse debet. Unde Venerabilis Beda in c. 18. S. Lucae ait, Eum, iuxta praecipuum Domini, & Apostoli, semper orare, & non desicere, qui Canonicis Horis quotidie iuxta Rituum Ecclesiasticae Traditionis Psalmos, praesabamque confectis Dominum laudat, & regere non desistit. Quam antiqui porro testis, quam stricta illa obligatio, multa probant cum veteris tum nove Historiae, Disciplineque Ecclesiasticae monumenta.

S. Gregor. Nyssenus iter suum in Arabiam commemorans: Vehementer (inquit) nobis per Ecclesiam, & Monasterio erat, omnibus per totam vitam psallentibus.

Palladius in Vita S. Jo: Chrysostomi loquens de quadraginta Episcopis propter causam ipsius defensionem ab Ecclesia suis eiecit: Reversus, inquit, Episcopi Vigilias intra sua diversoria celebrantur.

Venantius Fortunatus in Vita S. Germani Parisiensis Episcopi, c. 76. refert, ipsum in itinere Divinum Officium nudo capite perfolville: Qui equitans in itinere, inquit, semper de Deo aliquid, aut verbo contulit, aut cantavit, cursum nudo capite dicens, est nix, aut imber ureget.

Gregorius Turonensis in Officio recitando adeo religiosus erat, & diligens, ut Expectatus circa medium noctis ad cursum reddendum surgeret, ut ipse refert Historia Lib. 8. c. 15. Et cum Parisius verlaureur tempore Concilii, nocte quadam postquam Matutinum recitasset, ad officium hospitii sui graviter pulsatum fuisse scribit Lib. 5. c. 19. Ea vero nocte, decantatis Nocturnalibus Hymnis, id est recitatis, officium manserit nostra gravibus noctis verboribus cogi. Neque vero id peculiari Religione faciebat, sed ex More Sacerdotum, seu ex Ecclesiae Disciplina, ut colligitur ex Lib. De Gloria Confessorum, c. 31. ubi agit de quodam Praesbytero, qui in itinere constitutus, cum a paupere quodam hospitio receptus esset, iuxta Morem Sacerdotum nocte ab stratu suo consurrexisset, & orationi assidue referret. Et Turonus Lib. 5. Historia, c. 21. Salonia, & Sagittario Episcopo viro vertit, quod Cursum sacrum, seu Divinum Officium negligenter, Nulla profus de Deo erat mentio: nullus omnino Cursum memorie habebatur.

Concilium Tolosanum 4. can. 10. Sacerdotibus, & subiectis Clericis sub gravi interminatione praecipit, ut Dominicam Orationem quotidie in suis publicis, aut in privato Officio recitent. Ex quo intelligitur, privatam Divini Officii recitationem Clericis apud Hispanos ante septimum saeculum praecipuum fuisse.

Concilium Nannetense can. 19. a Regione in Collectione Canonum Lib. 1. c. 208. descriptum statuit, ut Praesbyteri in mane Matutinali Officio expleto, primum servitium suae canonice, id est, privatim recitando, Primum, Tertium, Sextam, Nonaque perfolvant: ita tamen ut postea, horis competentibus, iuxta possibilia, aut asse, aut a scholaribus publicis compleantur. Verbum canonice hic nihil aliud significare, quam privatim recitare, Canonis series ostendit: eoque significatione vocem illam interduam a Scriptoribus Ecclesiasticis usurpatis Viti Eruditi norunt, Sic Remigius Monachus Antiodorensis in Expositione Canonis Missae, rationem reddens, cur Canon tacite recitetur: Idcirco, inquit, venit consuetudo in Ecclesia, ut tacite ipsa Offertoria, atque Consecratio a Sacerdote cantentur, ne verba tam sacra vilescerent. Ipsa Concilii Nannetensis verba Henricus Archiepiscopus Remensis sua facit in Capitulari ad suum Diocesani Praesbytero, c. 9. Habetur etiam c. Praesbyter, Extra, De Celebratione Missarum, & tribuit Concilio Agathensi, in quo tamen illud non inveniri notatur ad marginem. Sed non refert cuius sit Concilii, siquidem inter publicas Ecclesiae Leges Decretalium collectionis a Sede Apostolica approbatas insertum est.

Crodegangus Metensis Episcopus, cap. 27. Regulae Canonice praescripta ait: Si longe ab Ecclesia aliquis fuerit, ut ad Opus Dei per Horas Canonicas occurrere non possit, agat Opus Dei cum tremore divino, ubi tunc fuerit. Et infra: Quicumque ex Clero in itinere cum Episcopo, vel cum alio proficiscuntur, Ordinem suum, in quantum ratio, vel iter permiserit, non negligant, & non esse debent praesertim hoc constituta, tam de Officiis Divinis, quam aliunde.

B. Petrus Damiani Libro, qui inscribitur, Dominus vobis, in eo totus est, ut ostendat haec verba in privata Divini Officii recitatione non esse omittenda, siquae ab omnibus Sacerdotibus recitari testatur, & a Solitariis: Nec Dominus vobis, Venite exultemus Domino, Iube domine benedicere, & alia, quae ad plures diriguntur, immutari debere ab iis, qui soli Divinum Officium recitant. Si enim Dilectus Ecclesiae id expectare decernerent, in Ecclesiasticis Officiis alium singulis, aliam multis Ordinem tradidissent. At Neque Apostolica Sedis Antistes, cum privata Deo reddid obsequia, neque quicumque omnino Pontificum, vel Catholicorum Sacerdotum his verbis ad alterum singulariter utitur.

Recitatio Canonici Officii Clericis in Sacris Ordinibus constitutis ita praecipua censetur, ut qui illam omittit, se gravi peccati reos agnoscerent. Unde Formula confessionis apud Alcuinum sic habet: Peccavi, quod negligens fui de meo Cursum, quem per horas Canonicas exsolvere debeui, &c. In Statutis etiam Eadgarii Anglorum Regis Formula Confessionis occurrit, in qua haec leguntur: Confiter me Horas Canonicas negligisse. Inter accusationum capita quae Jan. XII. Romano Pontifice obiecta sunt, & quae Ottonem Imperatorem ad agendum contra ipsum impulerunt, unum est, quod Matutinus, & Canonicas Horas non celebrasset, ut refert Luitprandus Lib. 6. c. 7. Greg. X. inter varia delicta, propter quae Henricum Iudicem Episcopum in Concilio Lugdunenensi deposuit, Horarum Canonicarum omissionem recenset in Epist. ad ipsum scripta. Quod plura? inquit, Horas Canonicas, maxime cum eas negligis, & illiteratus existas, in Anima tua periculum praesertim, &c. Id quoque criminis obiectum est Joanni XXII. in Concilio Constantiensi sess. 11. horas Canonicas dicere sprevis. Et Innocentius III. Commissariis delegatis Inquisitionem contra Neoparentem Episcopum epist. 98. Lib. 14. inter cetera Capita, de quibus a Capitulo suo fuerat accusatus, istud recen-